

ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ У ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ У УСЛОВИМА КАДА ШКОЛА НЕМА ДВОРАНЕ ЗА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Планирање и програмирање у физичком васпитању значи постављати дјелатност у тачно одређеном временском раздобљу. Када се ради о васпитното-образовном раду у школи онда је то вријеме од једне школске године у трајању 36 радних седмица или сведено на наставни годишњи план, вријеме од око 70 часова. Тешкоће и обавезе наставника физичког васпитања се исказују захтјевом да за почетак рада на реализацији циљева и задатака постави тачно дефинисан програм наставе физичког васпитања и годишњи програм физичке културе ученика школе.

Програмирањем и реализацијом програма физичког васпитања треба да буде наглашена (провођена) ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА као основно стратешко опредјељење укупне васпитното-образовне дјелатности са ученицима. Ово глобално концепцијско одређење према томе, претпостављајући пуно уважавање потреба могућности и интереса ученика у физичком васпитању чији се процес треба и мора постављати на основама почетних способности, могућности школе и претходног нивоа усвојености знања, умијења и навика.

Дневник рада наставе физичког васпитања је незаобилазни инструмент у дефинисању циља и задатака, програмирања рада избора садржаја, праћења, вредновања и оцењивања (контроле ефекта) како рада ученика тако и наставника, као и процјењивања резултата рада школе као васпитното-образовне установе на реализацији годишњег програма физичке културе дјеце и омладине. Дневник рада наставе физичког васпитања је инструмент почетног дијагностицирања: здравственог стања ученика, морфолошких мјера, моторичких способности, функционалних могућности, ОБИМА и НИВОА усвојених знања, умијења и навика као и односа према ПРЕДМЕТУ (раду) код ученика. Активност по себи подразумијева мјеру и квалитет учешћа ученика у наставној, ваннаставној и ваншколској дјелатности. ОНА, заједно са обимом и нивоом усвојених знања и стечених способности чини структуру незаобилазне процедуре садржаја педагошког вредновања и оцењивања.

Стручно заснован програм физичког васпитања ученика усваја наставничко вијеће школе које и на тај начин прихвата своју обавезу за садржајно и квалитетно његово провођење. Увидом у досадашње стање и реализацију наставног програма (процеса) физичког васпитања у школама Републике Српске може се истаћи да се недовољно ефикасно проводе захтјеви наставног програма. Посебно су недовољни ефекти на усвајању: МИНИМАЛНИХ ОБРАЗОВНИХ ЗАХТЈЕВА, провођењу индивидуализације као основног опредјељења и усмјерења наставног подручја и успостављања активности ученика у оним садржајима, образовним акцијама и реализацији оних облика рада који се требају проводити сарадњом школе и друштвене средине.

Једна од могућих активности (садржаја) који се могу проводити у условима када школа нема дјоране за физичко васпитање (или је скучена и импровизована) је усмјерење на дијелове програма који третирају питања: народних кола, плеса (класичног и модерног), елементарних игара, игара запажања и пажње, интелектуалних игара, комплекса вјежби "обликовања" и игара у учioniци, кондиционе гимнастике, гимнастике усмјерене на тонизацију великих мишићних група значајних за правилно

држање тијела и сл. Остали дио програма може да се реализује користећи садржаје излета, такмичења, пливања, скијања, фитнес клубова, израде индивидуалних програма физичке културе ученика и друге кретно-стваралачке активности, чак и изван распореда часова.

МОГУЋИ ПЛАН И ПРОГРАМ СА ВРЕМЕНСКОМ РАСПОДЈЕЛОМ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У УСЛОВИМА КАДА ШКОЛА НЕМА ДВОРАНУ.

САДРЖАЈИ:

1. Утврђивање почетног стања узрасног развоја (моторичке способности, усвојена знања, умијења и навике, држање тијела (Часова: 6 Вријеме: СЕПТЕМБАР)

2. Избор садржаја и упућивање ученика у програме свакодневне физичке културе (вježбовне активности) на основама недовољно развијених моторичких способности, елемената држања тијела (Часови: 3 Вријеме : СЕПТЕМБАР)

3. Излети (4 излета) са садржајима боравка у природи, оријентације, игара и сл.
(Часови: 15 Вријеме: ОКТОБАР, АПРИЛ и Мај)

4. Игровни и плесни садржаји (Избор садржаја из програма)
(Часови: 20 Вријеме: НОВЕМБАР, ДЕЦЕМБАР, ФЕБРУАР и МАРТ)

5. Такмичење (Избор садржаја такмичења према условима школе, друштвене средине) група унутар разреда, између одјељења, разреда за првенство школе. Такмичења се проводе између школа и сл. (Часови: 20 Вријеме: АПРИЛ, Мај)

6. Провера знања – ОЦЕЊИВАЊЕ (Часови: 3+3 Вријеме: ДЕЦЕМБАР, ЈУНИ)

Према захтјевима⁵ програма наставник физичког васпитања је обавезан да сачини и годишњи план и програм физичке културе ученика, како би се разријешило питање већег активитета ученика у садржајима њиховог посебно израженог интереса (у игри и спорту). Посебна усмјереност овог програма је у организацији и провођењу образовних активности на усвајању оних знања и навика за које је сама школа недовољно ефикасна. Нарочит акценат ових активности је на овладавању: минималних образовних захтјева, елементарних кретних навика, активности у природи, мотивацији развоја моторичких способности и знања. Програми у ствари, треба да ријеше питања активности дјеце и омладине најразличитијим садржајима кретно-спорурске културе. Свакако да наставник у том контексту и ситуацији користи информације које обилато исказују подаци одређивања- ПРОЦЕНЕ СТАЊА и НИВОА моторичких способности, усвојености кретних навика ученика за програмирање поједињих садржаја.

Програми физичке културе ученика и ученица су према томе, дјелатности које се проводе узајамним активитетом школе и друштвене средине. У ове садржаје се равномјерном интензивношћу ангажују сви субјекти – НОСИОЦИ васпитања и образовања: школа, родитељи, друштвено-спорурске организације и установе и сл. Иницијални покретач активности је школа, односно непосредна стручна активност предметног наставника.

Информација о стању здравља, тјелесног развоја, моторичких способности, функционалне спремности, кртне усвојености, посебно минималних образовних захтјева и основних- ЕЛЕМЕНТАРНИХ кртних навика као и интерес младих према одређеним гранама спорта, је иницијална(почетна) основа на успостављању заједничке сарадње школе и свих носилаца друштвене средине.

ЕЛЕМЕНТИ ГОДИШЊЕГ ПЛАНИРАЊА (П Р И М Ј Е Р)

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ У СМИСЛУ ФОРМУЛАЦИЈЕ ПРОБЛЕМА, ИСТИЦАЊА ПОТРЕБЕ И НАЧИНА ОРГАНИЗАЦИЈЕ, СМЈЕНА , УСЛОВА РАДА ШКОЛЕ, ГЕОГРАФСКО ПОДРУЧЈЕ, ТРАДИЦИЈЕ и др.
2. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА
3. ВРИЈЕМЕ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА
4. ВЕЛИЧИНА ОБУХВАТА ПО ПОЈЕДИНИМ САДРЖАЈИМА
5. НОСИОЦИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ (УЧЕНИЦИ, РОДИТЕЉИ, ШКОЛА, ДРУШТВЕНА СРЕДИНА, ПРЕДУЗЕЋА, СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УСТАНОВЕ)
6. П О Т Р Е Б Е (МАТЕРИЈАЛНЕ И ФИНАНСИЈСКЕ)